

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Συνοπτική Έκθεση πεπραγμένων του έτους 1983

Τὸ ἔργο πὸ ἐπιτελέστηκε στὸ Κέντρο Λαογραφίας κατὰ τὸ 1983 ἔχει ὡς ἑξῆς :

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης.—Τὸ Κέντρο πλουτίστηκε μέ :

1. 17 λαογραφικὲς συλλογές (χειρόγραφες ἢ δακτυλογραφημένες) συνολικῆς ἐκτάσεως 8.827 σελίδων. Ἀπὸ τὶς συλλογές αὐτὲς 8 (σελ. 3.011) καταρτίσθηκαν ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου κατὰ τὶς λαογραφικὲς τοῦ ἀποστολῆς στὴν ὕπαιθρο.

2. 497 ἠχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν. Ἀπὸ τὶς ἠχογραφήσεις αὐτὲς οἱ 483 προέρχονται ἀπὸ τοὺς συντάκτες τοῦ Κέντρου καὶ οἱ ὑπόλοιπες ἀπὸ προσφορὰ ἰδιωτῶν, φίλων τῆς λαογραφίας.

3. 108 δίσκους (σὲ δύο ἀντίτυπα ὁ καθένας), ἰδίως λαϊκῆς μουσικῆς, πὸ κατατέθηκαν στὸ Κέντρο ἀπὸ διάφορους παραγωγούς μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας "Columbia".

Β'. Ἀρχεῖα καὶ εὐρύτερο ἐπιστημονικὸ ἔργο.—1. Ἔγινε χωρισμὸς γιὰ ἀποδελτίωση τῆς ὕλης ὕλικου βίου χειρογράφων.

2. Ἀποδελτιώθηκε λαογραφικὸ ὕλικὸ σὲ 1.777 δελτία.

3. Ἔγινε ἀντιβολὴ ποικίλου λαογραφικοῦ ὕλικου σὲ 1.800 δελτία.

4. Κατατάχτηκαν 4.050 δελτία καὶ τοποθετήθηκαν στὶς οἰκείες δελτιοθη-
κες 3.030 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

5. Καταγράφηκαν στὸ ἡχογράμμο 62 μελωδίες, τῶν ὁποίων ἔγινε καὶ μουσικο-
λογικὴ ἐπεξεργασία.

6. Συνεχίστηκε ἡ ἐπεξεργασία ἀσμάτων γιὰ τὴ σχεδιαζόμενη ἔκδοση τοῦ Β' τόμου τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἡ ἐτοιμασία σχετικῆς βιβλιογραφίας.

7. Συντάχτηκε ἐρωτηματολόγιο ὕλικου βίου (ἔπιπλα καὶ σκευὴ· κούνια -
κρεβάτια).

8. Ἔγινε διόρθωση τυπογραφικῶν δοκιμιῶν τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου καὶ τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμερίτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

9. Ἔγινε ἡ συντήρηση 73 ταινιῶν τοῦ Ἀρχείου μὲ ἠχογραφημένο μουσικὸ ὕλικό.

Γ'. Δημοσιεύματα.— 1. Ἐκτυπώθηκαν τὰ κατάλοιπα τοῦ Γεωργίου Παγκάλου, ποὺ περιέχουν λαογραφικὸ ὕλικό : «Περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τῆς Κρήτης. Τόμος 7ος. Τὰ Λαογραφικά».

2. Τελείωσε σχεδὸν ἡ ἐκτύπωση τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμεϊκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου ἐκτὸς τοῦ εὑρετηρίου, ποὺ βρίσκεται στὴ δεύτερη διόρθωση.

3. Ἐκτυπώθηκε μεγάλο μέρος τοῦ ΚΕ' τόμου τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

Δ'. Βιβλιοθήκη.— 1. Ἐγινε ἔλεγχος καὶ ταξινόμηση τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου σύμφωνα μὲ τίς ἀπαιτήσεις τῆς βιβλιοθηκονομίας καὶ

2. Πλουτίστηκε μὲ εἴκοσι (20) νέα δημοσιεύματα ποικίλης ὕλης.

Ε'. Λαογραφικὲς ἀποστολές.— Πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου ἀποστολές 20 ἡμερῶν στὴν ὑπαιθρο γιὰ ἐπιτόπια μελέτη τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, συλλογὴ λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἠχογραφημένων δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ μουσικῆς χορῶν ὡς ἐξῆς :

Ἀπὸ τὴ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα στὸ νομὸ Καβάλας, ἀπὸ τὸ συντάκτη Ἄγγελο Δευτεραῖο στὸ νομὸ Πιερίας, ἀπὸ τὸ συντάκτη - μουσικὸ Γεωργ. Ἀμαργιανάκη στὸ νομὸ Ρεθύμνης, ἀπὸ τὴ συντάκτρια Ἐλένη Ψυχογιού - Ἰωαννίδη στὸ νομὸ Ἀρκαδίας, ἀπὸ τὴ συντάκτρια Μιράντα Τερζοπούλου - Ἀναστασιάδη καὶ τὴ Φιλολόγο Ζωὴ Ρωπαῖτου στὸ νομὸ Αἰτωλοακαρνανίας καὶ ἀπὸ τὸ συντάκτη Παναγιώτη Καμηλάκη στὸ νομὸ Φλωρίνης.

Ζ'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια - σεμινάρια - διαλέξεις.— Συντάκτες τοῦ Κέντρου ἔλαβαν μέρος στὶς ἐξῆς ἐπιστημονικὲς ἐκδηλώσεις :

α') Σ υ ν ἑ δ ρ ι α : 1. Στὸ Β' τοπικὸ συνέδριο Ἀρχαϊκῶν Σπουδῶν (24 - 27 Ἰουνίου, Καλάβρυτα) ἡ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα μὲ τὴν ἀνακοίνωση : «Ἀποκριάτικα ἔθιμα».

2. Στὸ Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο «Σαρακατσάνοι ἕνας ἑλληνικὸς νομαδικὸς κτηνοτροφικὸς πληθυσμὸς» (Σέρρες 1 - 3 Ὀκτωβρίου) ἡ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα μὲ τὴν ἀνακοίνωση : «Σαρακατσάνικη ρόκα».

3. Στὸ Β' Διεθνὲς Συμπόσιο Ἱστορίας (18 - 24 Σεπτεμβρίου 1983, Ἀθήνα) ὁ συντάκτης Ἐλευθέριος Ἀλεξάκης μὲ τὴν ἀνακοίνωση : «Ρευστότητα τῶν τρόπων παραγωγῆς καὶ κοινωνικὸ πλεόνασμα στὴ Μάνη (1770 - 1900)».

β') Σ ε μ ι ν ἄ ρ ι α : Στὸ πρόγραμμα Ἐπιστημονικῶν σεμιναρίων τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Κύπρου (Λευκωσία) στὶς 7 Ἰανουαρίου 1983,

ή συντάκτρια Άννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα παρουσίασε εισήγηση : «Δωδεκάημερο· από τὸ παρὸν στὸ παρελθόν».

γ') Δι α λ έ ξ ε ι ς : 1. Στις 10 Ἰανουαρίου 1983 ἡ συντάκτρια Άννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα ἔδωσε διάλεξη στὸ Λαογραφικὸ Τμῆμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων μὲ θέμα : «Ἔθιμα τῶν Θεοφανίων».

2. Ἡ ἴδια στις 19 Μαΐου 1983 ἔδωσε διάλεξη στὸ Τμῆμα Διεθνῶς Πνευματικῆς Ἐπικοινωνίας τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων μὲ θέμα : «Pastoral Tools and Symbols».

3. Ἐπίσης ἡ ἴδια στις 28 Νοεμβρίου 1983 μίλησε στὸ Λαογραφικὸ Τμῆμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων μὲ θέμα : «Γυναικεῖα σύμβολα ἐξουσίας».

4. Στις 5 Ἰανουαρίου 1983 καὶ 7 Μαρτίου 1983 οἱ συντάκτριες Ἑλένη Ψυχογιοῦ - Ἰωαννίδη καὶ Μιράντα Τερζοπούλου - Ἀναστασιάδη μίλησαν στὴν ΕΓΕ Κορίνθου καὶ Θεσσαλονίκης μὲ θέμα : «Κοινωνικὴ θέση τῆς γυναίκας μέσα ἀπ' τὰ δημοτικὰ τραγούδια».

Τῆ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου καὶ τῆ λαογραφικὴ ὕλη, ποὺ βρίσκεται σ' αὐτό, ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἑλληνες καὶ ξένοι ἐρευνητές· ἀκόμη δόθηκαν σὲ ξένους ἐρευνητές ἐπιστημονικὲς πληροφορίες, ποὺ ἀφοροῦν σὲ ἑλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Ἐκτυπώθηκε καὶ τὸ Ἐρωτηματολόγιο «Παραδοσιακὸς Ὑλικὸς Βίος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ», ποὺ κατὰ τὴ γνώμη μας εἶναι ἀπαραδέκτο ὡς ἔκδοση τῆς Ἀκαδημίας (βλ. σχετικὴ ἀναφορά).

Μὲ σεβασμὸ

Ἡ Διευθύνουσα (ἐπιστημ.)

Άννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1983

Ι. Π ρ ο σ ω π ι κ ὸ τοῦ Κέντρου. Μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 1232/82 καὶ στὰ ΝΠΔΔ καὶ μὲ βάση τὴν κοινὴ Ὑπουργικὴ Ἀπόφαση Β1/175/14-2-1983 (Φ.Ε.Κ. τεῦχ. Β' / ἀρ. 95/9-3-1983), ποὺ τροποποίησε τὴν παλαιότερη σχετικὴ Ἀπόφαση Β1/867/10-12-1982, ἀπεχώρησε ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Λ. Βρανούσης. Διευθύνων τοῦ Κέντρου ὀρίστηκε μὲ Ἀπόφαση τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας (συνεδρία 24-5-1983) ὁ συντάκτης Δ. Σοφιανὸς (βαθμὸς 2ος, συντάκτης ἀπὸ τὸ 1966). Μὲ τὴν ἴδια Ἀπόφαση τῆς Συγκλήτου ὁ Λ. Βρανούσης ὀνομάστηκε ἄμισθος ἐπιστημονικὸς συνεργάτης τοῦ Κέντρου. Ἔτσι τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου ἀποτελοῦν ὁ Διευθύνων Δ. Σοφιανὸς καὶ οἱ συντάκτες Γ. Παπαδημητρίου (ἀπὸ τὸ 1959), Ἰωάννα Κόλια (ἀπὸ 27-2-1973), Κ. Λάμπας (ἀπὸ 1-10-1974), Ἐλένη Ἀγγελομάτη - Τσουγκαράκη (ἀπὸ 28-12-1974), Πηνελόπη Παπαδοπούλου - Στάθη (ἀπὸ 29-7-1975), Ρόδη Ἀγγελικὴ Σταμούλη (ἀπὸ 9-11-1981) καὶ ἡ δακτυλογράφος Γεωργία Μποδιώτου - Δημητρακοπούλου (ἀπὸ 1-3-1960).

Ἀπὸ 1ης Ὀκτ. 1983 ἐπανῆλθε στὴ θέση της, μετὰ ἀπουσία τριῶν χρόνων στὸ Ἐξωτερικὸ (ἀπὸ 1-10-1980) μὲ ἐκπαιδευτικὴ ἄδεια, ἡ Ἐλένη Ἀγγελομάτη - Τσουγκαράκη. Κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἀπουσίας της ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐκπόνηση τῆς διδακτορικῆς της διατριβῆς μὲ τίτλο : "The eve of the Greek revival : British travellers' perceptions of early 19th century Greece", ποὺ βρίσκεται ἤδη σὲ προχωρημένο στάδιον καὶ πρόκειται νὰ ὑποβληθεῖ στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ὁξφόρδης. Παράλληλα ἀσχολήθηκε μὲ ἀρχαιολογικὴν ἔρευνα στὸ Foreign Office, σὲ βιβλιοθηκῆς καὶ ἀρχεῖα τῆς Μ. Βρετανίας, ὅπου ἐντόπισε, μελέτησε καὶ μικροφωτογράφησε ξένα καὶ ἑλληνικὰ χειρόγραφα ποὺ ἐμπίπτουν στὴ χρονολογικὴ περίοδον καὶ στὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ Κέντρου μας.

Ἀπουσίασαν μὲ μηνιαία ἐρευνητικὴ ἄδεια οἱ συντάκτες : α') Κ. Λάμπας, ὁ ὁποῖος ἀσχολήθηκε μὲ τὴ σύνταξιν μελέτης σχετικῆς μὲ τὰ «Προσκυνητάρια» τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἡ ἐργασία αὐτὴ στηρίχθηκε σὲ χειρόγραφο ὑλικόν, προερχόμενον ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖον Οἰκονόμου, τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην Ἑλλάδος καὶ τὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ὁ ἴδιος ἀσχολήθηκε ἐπίσης μὲ τὴ μελέτη τῆς ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ποὺ ἀποτελεῖ θέμα τῆς διδακτορικῆς διατριβῆς του.

β') Πηνελόπη Παπαδοπούλου - Στάθη, ἡ ὁποία ἀσχολήθηκε μὲ τὴ μελέτη κωδίκων τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου ποὺ περιέχουν

σύμμεικτα τοῦ λογιῶν Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου Νοταρᾶ (1707 - 1731), γιὰ τὸν ὁποῖο ἐτοιμάζει διδακτορικὴ διατριβὴ πού βρῖσκεται ἤδη σὲ προχωρημένο στάδιο καὶ πρόκειται νὰ ὑποβληθεῖ στὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

γ') Ρόδη - Ἀγγελικὴ Σταμούλη, ἡ ὁποία μελέτησε ἐπὶ τόπου, ἀποδελτίωσε καὶ φωτοτύπησε συμβολαιογραφικοὺς κώδικες τοῦ Ἀρχιεῖου τῆς Πρέβεζας τῶν ἐτῶν 1790 - 1800. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν μελετῶν τῆς αὐτῶν θὰ ἀποτελέσουν εἰδικὲς ἐργασίες πού θὰ περιληφθοῦν σὲ προσεχῆ δημοσιεύματα τοῦ Κέντρου.

Στὰ πλαίσια τοῦ κοινοῦ προγράμματος τοῦ Κέντρου ὁλόκληρο τὸ προσωπικὸ ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπίλυση διαφορῶν προβλημάτων, σχετικῶν μὲ τὴν ἐτοιμασίαν γιὰ ἐκτύπωση τοῦ Β' τόμου τοῦ περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων τῶν μετεωρικῶν μονῶν ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Νίκου Βέη. Ὁ τόμος αὐτὸς θὰ περιλαμβάνει τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Βαρλαάμ.

Εἰδικότερα :

Ὁ Διευθύνων τοῦ Κέντρου Δ. Σοφιάνοῦς ἀσχολήθηκε μὲ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴ συμπλήρωση τῶν ἐλλιπῶν περιγραφῶν τοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων τῆς Μ. Βαρλαάμ καὶ μὲ τὴ σύνταξιν διαφορῶν πινάκων ἀντιστοιχίας πού θὰ διευκόλυναν τὸν ἐπὶ τόπου ἔλεγχον. Παράλληλα, στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τοῦ ποικίλου ὕλικου τῶν μετεωρικῶν καὶ ἄλλων μονῶν τῆς περιοχῆς, ἀσχολήθηκε μὲ τὴ σύνταξιν πολυσέλιδης μελέτης σχετικῆς μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Μονῆς Δουσίκου ἀπὸ τὴν ἵδρυσή της (μέσα τοῦ 16ου αἰ.) μέχρι τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰ., καθὼς καὶ μὲ τὴ γενικότερη ἱστορίαν τῆς περιοχῆς. Ἡ μελέτη βασίστηκε σὲ ἐπιγραφές, ἐπιγράμματα, χαράγματα, ἐνθυμήσεις καὶ ἄλλο ὕλικὸ τῆς Μονῆς Δουσίκου καὶ θὰ περιληφθεῖ σὲ κάποιον ἀπὸ τὰ προσεχῆ δημοσιεύματα τοῦ Κέντρου.

Ὁ συντάκτης Γ. Παπαδημητρίου κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ ἔτους ἀσχολήθηκε κυρίως μὲ τὸν καταρτισμὸ ἀναλυτικοῦ Γλωσσarioῦ τῆς «Ἐφημερίδος» τῆς Βιέννης, τὸ ὁποῖον καὶ θὰ περιληφθεῖ στὴ φωτομηχανικὴ ἀνατύπωση τῶν σωζομένων φύλλων τῆς τῶν ἐτῶν 1791 - 1794 καὶ 1797. Κατὰ τὸ δεῦτερον ἐξάμηνον ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπισήμανση καὶ διερεύνηση τῶν ποικίλων ζητημάτων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἐτοιμασίαν γιὰ ἐκτύπωση τῶν περιγραφικῶν καταλόγων τῶν κωδικῶν τῶν μετεωρικῶν μονῶν Βαρλαάμ καὶ Ἀγ. Στεφάνου. Παράλληλα ὁ ἴδιος συντάκτης ἀσχολήθηκε μὲ τὴν προετοιμασίαν καὶ τὴ συγγραφὴ φιλολογικῶν μελετῶν, πού θὰ περιληφθοῦν σὲ προσεχῆ δημοσιεύματα τοῦ Κέντρου (ἀπὸ τίς μελέτες αὐτὲς μία ἀφορᾷ σὲ ἔμμετρη παράφραση τῆς «Διόπτρας», ἔργο τοῦ Γ. Αἰτωλοῦ).

Ἡ συντάκτρια Ἰωάννα Κόλια, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ τῆς στὶς κοινὰς ἐργασίες τοῦ Κέντρου, ἀσχολήθηκε ἐπίσης καὶ προώθησε καὶ προσωπικῶς

της μελέτες σχετικές με χειρόγραφα και μεταβυζαντινούς λογίους του 16ου - 18ου αι., προοριζόμενες να περιληφθούν σε προσεχῆ δημοσιεύματα του Κέντρου.

II. Ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου ἐτοιμάστηκε καὶ παραδίδεται γιὰ ἐκτύπωση ὁ Β' τόμος τῶν καταλόγων τῶν χειρογράφων τῶν μετεωρικῶν μονῶν, ὁ ὁποῖος θὰ περιλαμβάνει ἀναλυτικὸ περιγραφικὸ κατὰ λογότυπων κωδίκων τῆς Μονῆς Βαρλαάμ, πού ἀνέρχονται περίπου σὲ τριακόσιους. Ὁ τόμος θὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ πλούσιο λεύκωμα μὲ ἀσπρόμαυρους καὶ ἐγχρωμους πίνακες πανομοιότυπων τῶν χειρογράφων. Ἦδη προκηρύχθηκε ὁ σχετικὸς διαγωνισμὸς καὶ θὰ διενεργηθεῖ στὶς 16 Δεκεμβρίου γιὰ τὴν ἀνάδειξη ἀναδόχου τυπογράφου.

III. Γιὰ τὴν προώθηση τοῦ προγράμματος ἀποπεράτωσης καὶ ἐκτύπωσης τῶν καταλόγων τῶν χειρογράφων τῶν μετεωρικῶν μονῶν πραγματοποιήθηκε πολυήμερη ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ, ἀπὸ 3 - 22 Νοεμβρίου, στὶς μετεωρικὲς μονὲς Βαρλαάμ καὶ Ἁγίου Στεφάνου, στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος, ὁμαδικὰ ἢ ἐκ περιτροπῆς, ὁ Διευθύνων τοῦ Κέντρου Δ. Σοφιανὸς καὶ οἱ συντάκτες Γ. Παπαδημητρίου, Ἰωάννα Κόλια, Κ. Λάμπας καὶ Πηνελόπη Παπαδοπούλου - Στάθη.

Στὴ Μονὴ Βαρλαάμ ἔγιναν διάφοροι ἐπὶ τόπου ἑλεγχοί, διακριβώσεις καὶ ταυτίσεις κωδίκων, καὶ κυρίως ἔγινε ἐξ αὐτοψίας συστηματικὴ περιγραφή τῶν χειρογράφων πού δὲν εἶχε περιλάβει καὶ περιγράψει στοὺς καταλόγους τοῦ ὁ Ν. Βέης, δηλαδὴ τῶν χειρογράφων ὑπ' ἀριθμὸν 222 - 298, συνολικὰ ἐβδομήντα ἑπτὰ. Παράλληλα δόθηκε συνεχὴς καὶ ἐνιαία ἀρίθμηση (συνέχεια τῆς παλαιᾶς ἀρίθμησης τοῦ Ν. Βέη) σὲ ὅσους κώδικες ἐκ τῶν ὑστέρων εἶχαν λάβει «νέους» ἀριθμοὺς ἢ εἶχαν παραμείνει ἀκατάγραφοι.

Στὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου συνεχίστηκε ἡ ἐργασία πού εἶχαμε ἀρχίσει τὸν περασμένον Δεκέμβριον (1982). Ἔτσι ἔγινε ἐξ αὐτοψίας συστηματικὴ κατὰ τὸ δυνατόν περιγραφή τῶν ὑπ' ἀριθ. 91 - 142 κωδίκων τῆς μονῆς, δηλαδὴ συνολικὰ 50 περίπου κωδίκων. Συνεχίστηκε ἐπίσης ἡ ἐξ ὀλοκλήρου φωτογράφηση τῶν χειρογράφων τῆς μονῆς. Φωτογραφήθηκαν τὰ χ/φα 35 - 90 καὶ ὀρισμένα ἄλλα ἀπὸ τοὺς μετέπειτα ἀριθμούς. Τελείωσε ἔτσι τὸ πρῶτο στάδιο τῆς περιγραφῆς τῶν κωδίκων τοῦ Ἁγ. Στεφάνου, ἀλλὰ ὀριστικὴ διατύπωση τῶν περιγραφῶν θὰ γίνῃ μὲ τὴ βοήθεια τῶν μικροταινιῶν καὶ φωτογραφιῶν τῶν χ/φων. Κατατάχτηκαν ἐπίσης σὲ φακέλους καὶ φωτογραφήθηκαν ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγ. Στεφάνου, πατριαρχικὰ σιγίλλια, μητροπολιτικὰ καὶ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα καὶ ἄλλα. Ἐγινε, τέλος, χονδρικός ἑλεγχος τῶν χειρογράφων τῆς Ἁγίας Τριάδος (120

περίπου συνολικά), πού φυλάσσονται στο σκευοφυλάκιο τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Γιὰ τὰ χειρόγραφα αὐτὰ ἀπαιτοῦνται ἀκόμη ἀρκετὲς ἐρευνητικὲς ἀποστολὲς τοῦ Κέντρου γιὰ ἐπὶ τόπου περιγραφή καὶ φωτογράφησή τους. Οἱ περιγραφὲς τῶν χειρογράφων τοῦ Ἀγ. Στεφάνου καὶ τῆς Ἀγίας Τριάδος θὰ ἀποτελέσουν τὸν Γ' τόμο τῆς σειρᾶς τῶν μετεωρικῶν καταλόγων.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὀλιγόημερη ἐρευνητικὴ ἀποστολή, ἀπὸ 1 ἕως 5 Ὀκτωβρίου, πραγματοποιήσε ὁ Διευθύνων τοῦ Κέντρου Δ. Σοφινὰς στὴ Μονὴ Δουσίκου, ὅπου μελέτησε ἐπὶ τόπου καὶ ἀντέγραψε ἐπιγραφές, ἐπιγράμματα, ἐνθυμήσεις καὶ ἄλλο ἀρχαιολογικὸ ὑλικὸ τῆς μονῆς γιὰ νὰ χρησιμεύσουν στὴ σύνταξη σχετικῆς μελέτης.

IV. Οἱ συλλογὲς τοῦ Κέντρου, ὁ ἐμπλουτισμὸς, ἡ ταξινόμηση, ἡ καταγραφή τους κ.λπ. μᾶς ἀπασχόλησαν καὶ ἐφέτος ἀρκετά. Οἱ καταρτισθέντες συστηματικοὶ κατάλογοι περιεχομένων διευκόλυναν τὶς ἀναζητήσεις εἰδικῶν ἐρευνητῶν, Ἰδρυμάτων καὶ Ἰνστιτούτων, τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, πού ἀποτάθηκαν στὸ Κέντρο μας γιὰ ἐρευνητικὰ καὶ ἄλλα θέματα καὶ ἐξυπηρετήθηκαν κατὰ ποιικίλους τρόπους.

V. Τὸ φωτογραφικὸ ἀρχεῖο τοῦ Κέντρου πλουτίστηκε μὲ τὶς μικροταινίες 60 περίπου χειρογράφων καὶ ὅλων τῶν ἐγγράφων τῆς Μονῆς Ἀγ. Στεφάνου τῶν Μετεώρων, ἀλλὰ καὶ μὲ ἄλλο ὑλικὸ προερχόμενον ἀπὸ ἀρχεῖα καὶ βιβλιοθήκες τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

VI. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου, παρὰ τὰ ἀνεπαρκέστατα κονδύλια πού διατίθενται γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς, ἀπέκτησε ἐφέτος 180 περίπου νέους τόμους βιβλίων καὶ περιοδικῶν (ἀρ. βιβλίου εἰσαγωγῆς 7686 - 7862) ἀπὸ δωρεᾶς ἢ ἀγορᾶς.

VII. Συμμετοχὴ σὲ ἐπιστημονικὰ συνέδρια. Τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου παρακολούθησε τὶς ἐργασίες τοῦ «Β' Διεθνοῦς Συνεδρίου Ἱστορίας» πού ἔγινε στὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1983, ὅπου ὁ συντάκτης Κ. Λάμπας παρουσίασε καὶ ἀνακοίνωση μὲ θέμα: «Τὸ ζήτημα τῶν διδάκτρων στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα».

Ἀθήναι, 1 Δεκεμβρίου 1983

Ὁ Διευθύνων
Δημ. Σοφινὰς